

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА**

Факультет філології

Кафедра слов'янських мов

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Польська мова Івано-Франківська**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський).

Освітня програма: Польська мова і література та англійська мова

Спеціалізація: 035.033 – Слов'янські мови і літератури (переклад включно)), перша-польська

Спеціальність: 035. Філологія.

Галузь знань: 03. Гуманітарні науки.

Затверджено на засіданні кафедри.

Протокол № 1 від "27" серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1.

Загальна інформація

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Польська мова Івано-Франківська
Викладач (-і)	канд. філолог. наук, доцент Пелехата Олена Миколаївна
Контактний телефон викладача	050-984-19-86
E-mail викладача	olena.pelekhata@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 годин)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна «Польська мова Івано-Франківська» складається з лекційних та практичних занять, в основу яких покладено розуміння мовної ситуації в місті Івано-Франківськ, яке певний час в історії, до 1939 р. перебувало у складі Другої Речі Посполитої. Студенти мають можливість систематизувати теоретичні знання з основ діалектологічних відмінностей польської мови, ознайомитися з сучасним станом функціонування польської мови в Івано-Франківську (Центр польської культури та європейського діалогу – як осередком польської культури, у тому числі-ознайомитися з роботою та архівами радіо Центру, пресою).

Цей курс закладає також основи теоретичних знань з соціолінгвістики з точки зору методів дослідження природи варіативності польської мови, оскільки сприяє поглибленому вивченню соціальної природи мови, свідомому засвоєнню впливу психологічних чинників на існуючу варіативність мови (усна різновидність сучасної польської мови серед мешканців польського походження та польська мова публіцистичних текстів).

Курс безпосередньо звернений до практичного засвоєння можливих варіативних відмінностей у спілкуванні польською мовою також в різних регіонах сучасної Польщі, а також розуміння міжособистісного, спілкування в мікро- і макросоціальних групах, спілкування у різних мовних колективах, тому програма курсу включає ряд питань, пов'язаних із соціальною та мовленнєвою поведінкою носіїв польської мови.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Основною метою курсу **Польська мова Івано-Франківська** - вивчення таких питань, як поняття мовної ситуації в Івано-Франківську, культурна спадщина, ознайомлення з різними варіантами польської мови (польська мова у Польщі та польська мова в Івано-Франківську), вплив економічних, соціально-політичних та психологічних чинників на функціонування варіантів польської мови.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Під час вивчення ОК **Польська мова Івано-Франківська** студенти набувають таких загальних і фахових компетентностей, зазначених в ОП «Польська мова і література та англійська мова»:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 4. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди польської мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати, систематизувати.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їхнього розв'язання із застосуванням доцільних методів.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови для розв'язання складних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та навчання.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни				
Вид заняття		Загальна кількість годин		
Лекції		12 год.		
Практичні заняття		18 год.		
Самостійна робота		46 год.		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова	
4	035 Філологія	2	вибіркова	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	практ. заняття	сам. роб.
Тема 1. Мова і держава. Одна держава-одна мова. Поняття національної меншини. Закони України. Польська мова в Івано-Франківську - дослідження пограниччя як культурного феномену.		2	2	6
Тема 2. Сфери функціонування польської мови в Івано-Франківську (домени).		2	4	8
Тема 3. Центр польської культури та європейського діалогу (культурна спадщина, культурні товариства)		2	4	4
Тема 4. Радіо Центру (розуміння польської мови, усний варіант)		2	2	6
Тема 5. Польськомовна преса в Івано-Франківську		2	2	6
Тема 6. Аналіз міжнародних проєктів з вивчення польської мови як мови культурної спадщини. Власний досвід та напрямки дослідження.		2	4	16
ЗАГ.:		12	18	46
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт 9.3. "Види контролю; Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»)). Загальні 100 балів включають: 20 балів – поточний контроль (практичні заняття та підсумкові тестування), 20 балів – письмова контрольна робота, 30 балів – самостійна робота.			

Вимоги до письмових робіт	Конкретне виконання завдання, осмислене пояснення, розуміння та вміння правильно вживати відповідні знання з ОК Польська мова Івано-Франківська
Практичні заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають оцінюванню. Мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового контролю – 25 балів.
Підсумковий контроль	Виставляється за підсумком балів за усі виконані завдання – загалом – 100 балів

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до [«Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#), та індивідуальним графіком, відповідно до [«Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

Академічна доброчесність. У [«Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»](#) встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно і доброчесно.

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає [Комісія з питань етики та академічної доброчесності](#) при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.

Відвідування занять урегульовано [«Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання поточного і підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує [«Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, UdeMy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

1. Кісь Роман. Мова, думка і культурна реальність [Текст] : від Олександра Потебні до гіпотези мовного релятивізму / Р. Кісь. – Львів :Літопис, 2002. – 304 с.
2. Масенко Л. Мова і суспільство. Постколоніальний вимір / Лариса Масенко. – К. : КМ Академія, 2004. – 163 с.
3. Шумарова Н. П. Мовна компетенція особистості в ситуації білінгвізму / Н. П. Шумарова . – К. : Видавничий центр КДЛУ 2000. – 283 с.
4. Закон України Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 30, ст.259) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/802-15#Text> [доступ: 29.12.2021].
5. Закон України Про забезпечення функціонування української мови як державної» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 21, ст.81) {Закон визнано таким, що відповідає Конституції України (є конституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду № 1-р/2021 від 14.07.2021} Стаття 21. Державна мова у сфері освіти <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text> [доступ: 29.12.2021].
6. [М.Зелінська, 2018, Комунікативна компетенція молодих носіїв польської мови західних областей України, Дрогобич.](#)
7. [В. Кубійович, 1983, Етнічні групи південно-західної України \(Галичини\) на 1.1. 1939, Wiesbaden.](#)
8. [Р. Лозинський, 2011, Етнічний склад населення Івано-Франківська у другій половині ХХст. \(історико-географічний аналіз\). Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка, Серія: Географія, 39, с.231-](#)
9. Функціонування мовних ідеологій в Івано-Франківську (на матеріалі польської мови як мови національної меншини. Прикарпатський вісник НТШ. Слово. 2024. № 19 (71). С.393-401 . <https://pvntsh.nung.edu.ua/index.php/word/article/view/1984/1919>
- 10.Пелехата О. М. Стан і статус польської мови як мови національної меншини в класах з польською мовою навчання (Івано-Франківськ). Наукові записки

Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2022. Вип. 14(82). С. 8–12. DOI: 10.25264/2519-2558-2022-14(82)-8-12

11. Pelekhata, O. (2020). The current status of the Polish language in Ivano-Frankivsk (formerly Stanislaviv). *Cognitive Studies | Études cognitives*, 2020(20), Article 2272. <https://doi.org/10.11649/cs.2272>
12. Pelekhata, O. (2024). The influence of linguistic ideologies on the value of the Polish language and Polish identity among middle-aged Ukrainian citizens of Polish origin. *Cognitive Studies | Études cognitives*, 2024(24), Article 3292.
13. **Olena Pelekhata.** Polacy Iwano-Frankiwska (dawnego Stanisławowa). *Zróżnicowanie pokoleniowe tożsamości językowej. Polacy na Ukrainie.* Monografia zbiorowa pod red.naukowej prof. Heleny Krasowskiej. Warszawa. Bibliotheca Europae Orientalis. (studia 26), T.1. ss. 179-194.

Викладач : Олена ПЕЛЕХАТА